

לשיטת צעה"מ דס"ל צדעתיך דאיכא היתר
דפיקו"ג צג"ע להנחת ע"מ, אצל צאמת גם
הרמז"ן מידה דר"כ רק החמיר על ע"מ,
וא"ש דממתין עד שימית, דלהמית את ע"מ
נא חייבתו חורה וכמ"כ רבינו יונה ז"ל.

(ג) ובכתובות דף ג' ע"ג, ולידרוש להו
דאנא שרי, יקשה דהרי
להכניס ע"מ צאונא אסור, יכזר עמד צזה
צדו"ה הגר"ש ח"ג, ועיי"ש שכתב דמשים עיגון
שרי. וכנראה דס"ל דגם כשמכניס ע"מ צאונא
הוי דין אנס עלה, אלא שהוא איסור מחודש
שאסור להכניס ע"מ צאונא, וס"ל דהוא רק
איסור דרבנן ולכן משום עיגון הקילו. אצל
צפשוט נראים הדברים דכשמכניס ע"מ צאונא
לא הוי כלל דין אנס עליה ופושע ומזיד הוי.
וכן משמע מודברי הר"ם הל' יסודי התורה פ"ה
ה"ד עיי"ש דס"ל דגם צע"ז אס עזר ולא נהרג
פער מעונשים כיון דהוא אנוס, וכתב על זה
הר"ם, אצל אס יכול למלט נפשו ולצרוח מתחת
יד המלך הרשע ואינו עושה הנה הוא ככל
שצ על קיאו והוא נקרא עיזד עבדות כוכבים
צמזיד והוא נערד מן העולם הצא ויורד למדרגה
תחתונה של גיהנם, ע"כ. וחזין דכיון דהכניס
את ע"מ לידי אונס חשיב עיזד ע"ז צמזיד
[ועיין צ"ח"ר גדול"ה שהצא דעת החשצ"ן שכתב
על הרמז"ס דמ"מ עונש צי"ד אין עליו, אצל
עדיין קשה דמשמע מ"מ צר"ס דהיי איסורא
דאורייתא כעוצד ע"ז צמזיד]. וא"כ, כיון
דחשיב מזיד איך זה מותר משום עיגון.

(ד) ושמעתי צשם אדמו"ר מן הגרש"ש ז"ל
שאמר דכיון דלשיטת הריב"ס
איסור ג"ע דשוא"ת נדחה מפני פיקו"ג, מותר
לה להכניס ע"מ צענין שחלערך לעצור מפני
פיקו"ג, דהא מ"מ אח"כ המעשה הוא היתר,
ודוקא צאונא דליכא היתר אלא דמיפטר מעט

צע"כ לא נאמרה צזה ההלכה דיהרג ואל יעצור,
אצל מ"מ דין דהיה דפיקו"ג ליכא צכה"ג,
ולכא רשאי להחמיר על ע"מ לכו"ע.

(צ) וראיתי להגר"א ווסרמן ז"ל צספרו
קוצן הערות שכתב להוכיח
מודברי הרמז"ן הנ"ל דחייב לעשות מעשה צידים
להרוג את ע"מ כדי להנצל מן האיסור, [דאי
לא נימא הכי תקשי הרמז"ן דנפשיה מעשה
דר"כ דהיאך עשה מעשה צידים להרוג ח"ע
למה שסובר הרמז"ן דהיכא דשרי ליה לעצור
אסור לי להחמיר ע"ע], ועפ"ז הקשה צהא
דצושים דף י"ח צסיגיא דהיה משמ"ש עם
העבורה ואמרה לי נטמאתי דימתין עד שימות
האזר כדי לפרוש צאזר מה, ולשי הרמז"ן
קשה דכיון דהפרישה היא ציאה גמורה צפ"ע
דמשמ"ש מה צעריות חייב ח"כ יתחייב להרוג
את ע"מ כדי שלא ילערך ללחא, ועיי"ש שכתב
דשמא י"ג דהרמז"ן ס"ל דאיסור נדה אינו
צכלל ג"ע לענין פיקו"ג, ועו"ש. ולענ"ד לא
מוכח כן כלל מודברי הרמז"ן, דנראה דגם
הרמז"ן מודה דאינו חייב להרוג את ע"מ כדי
להנצל מן האיסור, דלא ילפינן אלא דלא הותר
מעשה האיסור אצל לא חיוצ הריגת ע"מ,
וכאשר כן כתב רבינו יונה ז"ל שהוצא צס' הנ"ל
דלא מצינו צשים מקום צתלמוד יהרג ואל יעצור
כזה, וצזה נראה דגם הרמז"ן מודה לרבינו יונה
ופלוגתאם היא אס מותר להרוג את ע"מ,
דבינו יונה סיבר דכיון שא נו חייב ממילא
אסור להריג את ע"מ ולכן כתב דרב כהנא
ורבי לזוק סמכו על הנס, והרמז"ן ס"ל דהוי
דלא חייבתו חורה מיהא רשאי להחמיר על ע"מ
ור"כ ור"ל החמירו על ע"מ, והוא משום דצג"ע
דליכא דין דהיה דפיקו"ג ואדרבה חייב ליהרג
ולא לעצור נהי דאינו חייב להרוג את ע"מ מ"מ
מודה הרמז"ן דרשאי להחמיר על ע"מ, ולא
כתב שהיה אסור לר"כ להחמיר על ע"מ אלא

חונם רחמנא פטריה להכי כשהכנים עלמו
 באונם הוי פושע וליכא ציה פעורא דאונם,
 חבל בענין פיקו"ג הא הוי היתר וקמכנים עלמו
 בהיתרא. ואף דלענין שבת איחא בראשינים
 שאסור להכנים עלמו בענין שילעךר ח"כ לחלל
 שבת מביס פיקו"ג, י"ל דהוא רק איסור דרצון
 ובמקום עיגון הקילו. [י"ע מהא דיניקא
 דאישתפיק חמימיה דלאחר מילה, שנחלקי
 הראשינים אם מותר למולי, והא התם מצעלים
 מחמת זה מלות מילה]. יעוד חילק בין לאי
 לעשה, דעשה אפי"ג דאח"כ יהיה מותר מטעם
 פיקו"ג וליכא עצירת ציעול עשה מ"מ איסור
 לגרים שיחצעל קיום עשה, ומשי"ה בשבת דאיכא
 בה מלות עשה דשציתא איסור לגרים שיחצעל
 מעליו מלות העשה, ודמיא להך דאמרינן ברפ"ג
 דיצמות דאסור לצעל מלות יצמין ואף דאח"כ
 לא רמיא עליה כלל מלות יצום אפי"ה אסור
 לצעל המלות, חבל לגבי ג"ע דהוא רק איסור
 כיון דאחר כך יהיה היתר גמור דפיקו"ג
 ליכא איסור כלל ומותר להכנים עלמו לכך
 לבתחילה.

לה) אלא דאכתי תיקשי דהתינה לענין איסור
 ג"ע, חבל לענין היתר לצעלה הרי
 גב אם מותרת לעצור מ"מ מיתסרא לצעלה
 וכמו אסתר שנאסרה למרדכי וכמש"כ המכרי"ק
 שורש קס"ח הוצא ברמ"א אה"ע סי' קע"ח
 ס"ג, וכן מוכח גם ממחנותין דף כ"י ע"ב
 מהא דנחצבה על נפשות אסורה לצעלה ופי'
 שם בתום' דחיישינן דילמא נתרתה כדי למנא
 חן שלא יברגנה, והרי לשיעת התום' דצקרקע
 עולם נדחה מפני פיקו"ג מותרת לעצור יאפי"ה
 אסורה לצעלה כיון דאין אונם על הציאה ורק
 דמלל עלמה צציאתה והוי כמו ריפוי. וכיון
 שכן מה דצעלמא באונם מותרת לצעלה הוא
 רק משום אונם, והדרא קישיא לדוכתה דהרי
 הכא הכנים עלמה באונם, ואמר מרן ז"ל

דגם היכא דמכנים עלמו באונם מ"מ לא חשיב
 אח"כ מעשה צרלן חלא דהוי מזיד יפושע ולית
 ציה דין חונם רחמנא פטריה, חבל לענין אשה
 נבעלה אינה אסורה חלא אם הוי מעשה זנות
 צרלן, דהא דמותרת לצעלה באונם מקרא
 דיחיא לא נחפשה אינו מדין אונם רחמנא
 פטריה חלא דילפינן דאינה נאסרת חלא
 כשזנתה צרלן, וע"כ אפילו כשהכנים עלמה
 באונם נהי דחשיבא פושעת מ"מ זנות צרלן אין
 כאן. ע"כ מה שבמעתה. (יעיין בתורי"ד כתובות
 דף נ"א ע"ב שכתב דמדאורייתא אונם צישראל
 שרי כדנפקא מוהיא לא נחפשה, א"י מילנערה
 לא חפשה דבר, עכ"ל. ודצרי לריכין עיון דל"ש
 כאן כלל דינא דאונם רחמנא פטריה, ועיי"ש)
 ומציאר צדעת מרן ז"ל דלהריצ"ס איסור ג"ע
 דשיא"ת נדחה מפני פיקו"ג. אולם מדצרי הר"ן
 שהוצאו לעיל הרי מוכח כמשנ"ת יצנחצבה על
 נפשות באמת גם אסורה לעצור דהא הוי כמו
 ריפוי וכבר כתב הר"ן דאין מתרפאין בג"ע גב
 לשיעת הריצ"ס. וכעת ראיתי בתשי' נ"ב
 מהדו"ת יו"ד סי' קב"א שכתב דלהכלה אסור
 ומשום דצרלן לא מיקרי קרקע עולם עיי"ש.
 ובצרא זו נסתרת מדצרי התום' שהוצאו לעיל.
 וצעלם הדין נחכין בזה לדצרי הר"ן ז"ל.

לו) והנה כתבו האחרונים דמדויק בגמ' זו
 "ילדרוש להו דאונם שרי" כשי'
 התום' והרא"ש צע"ז דף כ"ז דאף במקום
 דיעצור יאל יברג מ"מ רשאי להחמיר על עלמו
 וליברג, דאי כשיעת הר"ס צה"ל יסוה"ת פ"ה
 ה"ד דאסור להחמיר על עלמו הו"ל לגמ' למימר
 דלדרוש להו דבאונם אסור למסור נפשו, דלא
 הוב רק "שרי" לעצור, חלא הוב גם איסור
 ליברג, חלא ודאי דמותר לה ליברג ורק דשרי
 לעצור ולא ליברג, ועכ"ל לשיעת הר"ס דזה
 גופיה באמת כונת הגמ' דאונם שרי יממילא
 הוי גם חייב לא ליברג.